

HUMOR IN DE NATUUR.

EEN BLAD IN HET ALBUM VAN NICOLAAS BEETS.

Dichters zijn gewoon de Natuur te anthropomorphiseeren, door haar menschelijke eigenschappen toetekennen. Zij noemen haar *liefderijk*, wijzende op den kunstigen nestbouw der vogels, de voorzienende zorgen van vele insekten voor hunne jongen, zelfs dan wanneer zij dezen nooit zullen kennen. Maar de Natuur kan ook *wreed* zijn: jaarlijks eischt de zee vele honderden slachtoffers, en eene uitbarsting als die van den Krakatau doet in weinige minuten duizenden onschuldigen omkomen. *Grillig* vertoont zich de natuur in de telkens veranderende weersverschijnselen, en toch is zij *standvastiger* dan ooit een mensch zijn kan; de volkomen regelmatige beweging der hemellichamen leert het.

Het ontbreekt der Natuur ook niet aan zekeren *humor*. Soms schijnt zij met ons menschen, die zich te licht hare beheerschers wanen, te schertsen, ja den spot te drijven of ons aan onze eigene zwakheden en gebreken te herinneren. De luchtspiegeling, als *fata morgana*, roept aan de zeekust geheele vloten en steden te voorschijn, of toovert den dorstigen reiziger in de woestijn allerlei veel belovende vergezichten voor, zonder dat hij de bron, die hij daar hoopt te vinden, ooit bereiken zal. Op groote hoogten verschijnt soms aan den verbaasden bergklimmer zijn eigen vergroot beeld, als een reusachtig spooksel, dat uit den omringenden nevel opdaagt.

Voorals echter is het de dierenwereld, waarin zich vaak echte, verschalkende humor vertoont. De spotvogel, die de geluiden van velerlei andere soorten van vogels en zoogdieren nabootst, brengt den een-

zamen wandelaar in het denkbeeld dat hij zich in de nabijheid eener geheele menagerie bevindt. Een dor takje verandert plotseling in een langzaam voortkruipende rups of langpootigen Bacillus, een verdord blad, dat aan een tak of een ander blad gehecht is, in een gevleugeld insekt, dat wegvliegt, wanneer men het grijpen wil. De bladgroene *Mantis religiosa*, tusschen bladeren verscholen, met hare lange, schuins omhoog geheven voorpooten en teruggeslagen klauwen, die slechts wachten om zich uitteslaan tot op het oogenblik dat de te vangen prooi onder haar bereik komt, vertoont geheel het beeld van den biddende schijnvrome, den echten huichelaar, die er op loert zijne goedgeeloovige medemenschen tot zijn prooi te maken.

Zoo komen er dus verschillende vormen van humor in de Natuur voor. Toch kan zij zelve bezwaarlijk onder eene der talrijke groepen van humoristen, die door u, hooggeschatte Hildebrand, zijn opgesteld, worden gerangschikt.

Haar humor is derhalve in elk geval een *humor sui generis*.

Misschien helpt het boven gezegde echter om de nog altoos ontbrekende definitie van hetgeen humor eigenlijk is te vinden.

Amersfoort 13 September 1884.

P. HARTING.